

Да ли је услед уплата пореских обавеза вршених у 2010. години порески обвезник изгубио право на отпис ненаплаћених пореских обавеза из претходног периода за чији престанак, због застарелости, је поднео захтев надлежном пореском органу пре уплата у 2010. години?

(Мишљење Министарства финансија, бр. 413-00-3710/2010-04 од 17.1.2011. год.)

Према одредби члана 23. Закона о пореском поступку и пореској администрацији (Сл. гласник РС , бр. 80/02, 84/02 исправка, 23/03 исправка, 70/03, 55/04, 61/05, 85/05 др. закон, 62/06 др. закон, 61/07, 20/09, 72/09 др. закон и 53/10, у даљем тексту: ЗПППА), пореска обавеза престаје:

- 1) наплатом пореза (плаћањем, компензацијом или давањем уместо плаћања у складу са законом);
- 2) застарелошћу пореза;
- 3) отписом пореза;
- 4) на други законом прописани начин.

Према одредби члана 70. став 2. Закона о пореском поступку и пореској администрацији (Сл. гласник РС , бр. 80/02, 84/02 исправка, 23/03 исправка, 70/03, 55/04, 61/05, 85/05 др. закон, 62/06 др. закон, 61/07, 20/09 и 72/09 др. закон) која се, у вези са чланом 52. став 1. Закона о изменама и допунама Закона о пореском поступку и пореској администрацији (Сл. гласник РС , бр. 53/10), примењивала до 31. децембра 2010. године, распоред уплаћеног износа вршио се по следећем редоследу:

- 1) трошкови наплате;
- 2) казна;
- 3) камата;
- 4) износ главне пореске обавезе.

Ако порески обвезник дугује плаћање више врста пореза, а уплаћени износ није довољан за плаћање укупног пореског дуга, поједине врсте пореза наплаћују се по редоследу њиховог доспевања. Код пореза из става 3. тог члана који доспевају истовремено, наплата се врши сразмерно учешћу појединог пореза у укупно доспелом пореском дугу (члан 70. ст. 3. и 4. ЗПППА).

Према члану 114. ст. 1. и 3. ЗПППА, право Пореске управе на утврђивање и наплату пореза и споредних пореских давања застарева за пет година од дана када је застарелост почела да тече. Застарелост права на наплату пореза и споредних пореских давања почиње да тече од првог дана наредне године од године у којој је обавеза пореског дужника доспела за плаћање.

Одредбама члана 114д ЗПППА, које су у примени од 8. јула 2007. године, уређено је да се застарелост прекида сваком радњом Пореске управе предузетом против пореског дужника у циљу утврђивања и наплате пореза и споредних пореских давања. После прекида застарелост почиње тећи изнова, а време које је протекло пре прекида не рачуна се у законом одређени рок за застарелост.

Према одредби члана 114ж ЗПППА, право на утврђивање, наплату, повраћај, рефакцију, као и намирење доспелих обавеза по другом основу путем прекњижавања пореза, увек застарева у року од десет година од истека године у којој је порез требало утврдити или наплатити, односно у којој је извршена преплата.

Дакле, право Пореске управе на наплату пореза и споредних пореских давања застарева за пет година почев од првог

дана наредне године од године у којој је обавеза дужника доспела на плаћање, при чему се од 8. јула 2007. године застарелост прекида сваком радњом Пореске управе (али не и радњом пореског обвезника) предузетом против дужника у циљу наплате пореза и споредних пореских давања.

С тим у вези, нема основа да због уплате пореске обавезе извршене у 2010. години, порески обвезник изгуби право на престанак ненаплаћених пореских обавеза по истом основу из претходног периода, због застарелости, за који је поднео захтев надлежном пореском органу пре те уплате.

Уколико у конкретном случају није било прекида застарелости од 8. јула 2007. године, право Пореске управе на наплату пореза и споредних пореских давања застарева за пет година почев од првог дана наредне године од године у којој је обавеза дужника доспела на плаћање.

Уколико је у конкретном случају било прекида застарелости, тј. ако је Пореска управа после 8. 7. 2007. године предузимала радње ради наплате пореза и споредних пореских давања, право Пореске управе на наплату пореза и споредних пореских давања застарева за пет година рачунајући од 1. јануара наредне године од године у којој је дошло до прекида застарелости, а увек у року у року од десет година од истека године у којој је порез требало утврдити или наплатити.

У сваком конкретном случају надлежни порески орган утврђује да ли је пореска обавеза застарела (имајући у виду датум њене доспелости, да ли је било прекида застарелости од 8. јула 2007. године ...) и ако јесте утврђује престанак пореске обавезе по том основу.

Ако пореска обавеза није застарела, независно од тога што је обвезник поднео захтев за њихов престанак по том основу, распоред уплаћеног износа који је извршен у 2010. години вршио се на трошкове наплате (ако их је било), потом на казне (ако их је било), потом на камату (до њеног измирења), а преостали износ на главну обавезу.